

تەفسیری ئەو نایەتانهی دەربارەی برائەتی هاتوون

[کوردی – کوردی – kurdish]

ئامادەکردنی : پشتیوان سابیر عەزیز

٢٠١٠ - ١٤٣١

Islamhouse.com

﴿ تفسير الآيات الواردة في ((الإخاء)) ﴾

« باللغة الكوردية »

إعداد : بشتيوان صابر عزيز

٢٠١٠ - ١٤٣١

islamhouse.com

تەفسیری ئەو ئایەتانی دەربارەتی باریەتی هاتوون

موسلمانانی خوشەویست گومانی تیدا نیه کهوا ئەمرو پپووستیمان به باریەتی و خوشەویستی هەیه؛ چونکه ئەگەر تەماشای باردوخی موسلمانان بکهین له جیهان به گشتی و کوردستانی خومان به تاییەتی دەبینین کهوا موسلمانان زور دوورن لایە کتر و به باشی حالی نەبوونە له مەسەلەتی باریەتی...بۆیه به باشم زانی کهوا تەفسیری ئەو ئایەتانی دەربارەتی باریەتی هاتوون له قورئانی پیرۆزدا بو ئیوهی خوشەویست نامادە بکهین و پیشکەشی بکهین، به هیوای ئەوهی سوودی لی وەرگرن....

یه کهم: باریەتی نەسەب:

۱- { وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ }

(الأنعام: ۸۷).

واته: هەر وهه هه ندی له باوک و نه وهو براكانيان هه لمان بژاردوون و رینموونیمان کردوون بۆ رینگهتی راست.

۲- { وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا (۵۱) وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ

الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا (۵۲) وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا } (مریم: ۵۱-۵۳).

واته: له قورئاندا باسی موسا بکه به راستی ئەو (کهسیکی) هه لبژارده بوو (بیگهرد بوو له ناتەواوی) و نیراو و پیغه مبهر بوو (بو خه لک)

ی. (۵۱) وه ئیمه ئەومان بانگ کرد له‌لای راستی کپوی طوره‌وه، وه ئه‌و (مووسا) مان نزیك کرده‌وه تا قسه‌ی له‌گه‌ل بکه‌ین. (۵۲) وه له به‌زه‌یی و به‌خشنده‌یی خۆمان به‌خشیمان به‌و (مووسا) هاروونی برای که پیغه‌مبه‌ر بوو.

دووه‌م: براهه‌تی ئاینی

۱- { إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ }

الحجرات: ۱۰).

واته: بیگومان ته‌ن‌ها باوه‌رداران بران که‌واته له نیوان دوو براتاندا (ئا‌زاوه هه‌بوو) ناشته‌وا‌یی بکه‌ن و له‌خوا بترسن تا په‌حمتان پی بکات.

۲- { يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا

يَعْتَبْ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُّبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ

تَوَّابٌ رَحِيمٌ } (الحجرات: ۱۲).

واته: ئه‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی باوه‌رتان هه‌یناوه خۆتان له زۆربک له گومانه‌کان پیا‌رێزن چونکه به‌راسته‌ی هه‌ندیك له گومانه‌کان تاوان سیخوری مه‌که‌ن (و به‌دوای ناته‌واوی یه‌کتردا مه‌گه‌رێن) له پاشمله به خراپه باسی یه‌کتری مه‌که‌ن ئایا کام له ئیوه پی ی خۆشه که گوشتی برا (ئایینی یه‌که‌ی) بخوات؟ به‌مردوویی بیگومان قیزتان لی ی دپته‌وه‌و پیتان ناخۆشه وه له‌خوا بترسن بیگومان خوا ته‌وبه گیراکه‌ری به به‌زه‌یی یه‌.

۳- {وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً

فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ} (آل عمران: ۱۰۳).

واته: هه مووتان ده ست بگرن به هوئی په یوه سستیان به خواوه (که قورئانه) چه ند به ره که (و لیک جیا) مهن بپیر له به هره و چاکه ی خوا بکه نه وه به سه رتانه وه له کاتی کدا که ئیوه دوژمنی په کتر بوون به لام خوا هوگری خسته نیوان دله کانتان ئیتر بوون به برای په کتر به هوئی نه و چاکه ی خواوه، وه ئیوه له سهر لیواری چالی بوون له ناگر به لام خوا پرزگاری کردن لی ی ئا به و جوړه خوا به لگه کانی خوئی پروون ده کاته وه بووتان تا به رده وام بن له سهر رېنموونیی یان له سهر شاره زایی.

سپهه م: برایه تی هو زایه تی

۱- {كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ (۱۰۵) إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ}

الشعراء: ۱۰۵-۱۰۶).

واته: گه لی نوح (علیه السلام) پیغه مبه رانیان به دروژن دانا (پروایان پی نه کرد)ن. (۱۰۵) کاتی که نوحی برایان پی ی وتن ئایا ناترسن له خوا واته خووتان ناپارېزن.

۲- { وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتُوا فِي

الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ} (العنكبوت: ۳۶).

واته: وه بۆ خه‌لكى مه‌ديه‌نیش شوعه‌ییبى براینمان (نارد) وتى ئه‌ى گه‌له‌که‌م خوا بپه‌رستن و به‌هیواو ئومیدی رۆژی دوایی بن وه خراپه‌کارى رۆچوو مه‌بن له‌ زه‌وى دا.

چواره‌م: برابه‌تى خو‌شه‌ويستى

{ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٤٥) ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ (٤٦) وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ } (الحجر: ٤٥-٤٧).

واته: به‌راستى خو پارێزو له‌ خواترسان له‌ناو باخات و كانیاودان. (٤٥) پێیان ده‌ووتریت بچنه ناویانه‌وه به‌هیمنى و بیوه‌یى. (٤٦) هه‌ر رڤ و کینه‌یه‌ك له‌ دلێاندا بووبی دهرمان هه‌یناوه برای یه‌کترن به‌رامبه‌ر یه‌کترن له‌سه‌ر کورسى.

پینجه‌م: برابه‌تى هاوریه‌تى

{ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا } (الأحزاب: ١٨).

له‌ کۆتاییدا داواکارم له‌ خواى گه‌وره برابه‌تى و خو‌شه‌ويستى بخاته نێوان موسلمانه‌وه و سه‌رکه‌وتنى دونیای و قیامه‌تیان بکات.

سه‌رچاوه:

١- کتیبى موسوعه‌ نضرة النعيم، لاپه‌ره: ٩٥ تا ٩٧.

٢- پوخته‌ى ته‌فسیری قورئان، مه‌لا موحه‌مه‌د مه‌لا صالح.